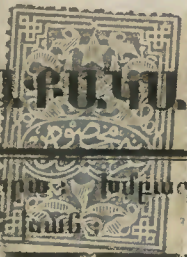

ԱՌԵՏԱԲԵՐ

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԿՐՕՆԱԿԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ, ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Կը հրատարակուի ամէն երեքշաբթի: Տարեկան գինն է 1 1/2, վեց ամսուանը 3/4 մէծիտից, կանխիկ, և հատը 30 փութ: Խաւարութեան և բաժանորդագրութեան վերաբերեալ նամակներ ուղղուելու են առ Մր. Կրիկ, Կ. պոլիս, Ս.մերիգան:

ՀԱՅՈՐ 35.

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ. ՓԵՏՐՈՒՄ 28. 1882

Թիի 9

ԲՈՎԱՆԻՍԻՆ

Փորձարար: — Դպրոցը աման են քան զբանտս: — Հոգւոյն սրբոյ պարգևը: — Մեկնութիւն: — Բուսիայէն կրօնական լուր: — Այլևայլ: — Յանկարծական մահ: — Նշան ճշմարիտ բարեկամի: — Ազատութեան օրհեղինակ մը: — Բոստոնցոյ: — Ատաբազարէն նուազ: — Հաւատքը կործանեցիք: — Քաղաքական լուրեր: — Ստակի գիներ:

ՓՈՐՁԱՔԱՐ

«ՀՈԳԻՒՆՆ ԿԱՌԱՐՈՒՄ ԵՒ ԵՒՐ, խնդրութիւն, խաղաղութիւն, երկայնիւրութիւն, քաղցրութիւն, բարութիւն, հաւատարմութիւն, հեղուկութիւն, ժուժկալութիւն. ասանկ բաներուն դէմ օրէնք չկայ» (Գաղ. Ե. 22, 23):

Եթէ մէկն ունի Հոգւոյն այս պըտուղները, Գրիստոնեայ է. իսկ եթէ չունի այս պատուիրները, Գրիստոնեայ չէ՝ ինչ դաւանութեան և ինչ կրօնքէ ալ ըլլայ:

Ամէն մարդ կրնայ դիւրաւ փորձել զինքն այս փորձաքարով:

ԴՊՐՈՑՔ ԱԺԱՆ ԵՆ ՔԱՆ ԶԲԱՆՏՍ

Նիւ Եորք քաղաքն ընկերութիւն մը կայ որոյ գործն է խնամ տանել այն քաղաքին աղքատ տղայոց, որոց մեծ մասը գաղթականաց զաւակներ են: Վերջին 29 տարուան մէջ այս ընկերութիւնը փողոցները թափառական չըլլելէ ազատեց իբր 200,000 մանչ եւ 100,000 աղջիկ տղայք, և այս տղայոց համար բացառ դպրոցներ: Այս տղայոց հնգէն իրերէ չորսն արեւոյդներու կամ մուսուլմաններու տղայք են: Այս տղայոց գրեթէ բոլորը յետոյ դուռած են պատուաւոր տուններ Ամերիկայի նահանգաց գիւղերուն մէջ: Ստուգագոյն տեղեկութեանց նայելով այնչափ տղայոց մէջ հազիւ 20 տղայ եղած է ոճրագործ: Վերջին վեց տարուան մէջ ոճրագործաց թիւը Նիւ Եորքի մէջ հարիւրին 25 նուազած է: Աւելի դիւրագին է դպրոցներ բանալ եւ վարժապետաց ամսական տալ քան բանտեր շինել և ոտտիկանութեան զննուորներու տալ վարձ:

ՀՈԳԻՒՆՆ ՍՐԲՈՑ ՊԱՐԳԵՒԸ

Երբ կ'աղօթենք Հոգւոյն սրբոյ համար, լոկ աղբեղութիւն չենք խնդրեր: Կը խնդրենք Անձի մը Սուրբ երրորդութեան երրորդ անձին, առաջիկայութիւնը և զօրութիւնը: Հոգին սուրբ ունի անձի յատկութիւններ այնպէս կատարեալ ինչպէս ունէր Գրիստոս երբ մարդացաւ: Աստուածութիւնը Սուրբ Հոգւով կը գործէ մարդոց մէջ: Սուրբ Հոգին կը յայտնէ ամէն կենսական և կարեւոր ճշմարտութիւն: Տուիչ է այն սքանչելի մատենին, Սուրբ Գրոց, որոյ մատենագիրներուն ինք

աղբեց: Եթէ Սուրբ Գրքն է «Ճրագործից և լոյս շաւղաց» (Սաղմ. ճԺԺ. 105), Հոգին սուրբ է վառող այն ճրագիրն: Հոգին սուրբ կու տայ մեզ հանճար ուղիղ հասկնալու կենաց խօսքին մեծամեծ ճշմարտութիւնները: Իւր մեղքը ճշմարտապէս զգացող և ապաշխարող ամէն մեղաւորի այս ըզգացումը տուողն Հոգին սուրբ է: Ոսկերեւանի կամ Օգոստինոսի և կամ որեւիցէ արդէ քարոզչի աղբեղանոց քարոզը բաւական չէ մեղաւորը մատ մը միայն շարժել դէպ երկինք առնաց աղբեղութեան Հոգւոյն սրբոյ: Պօղոս առաքեալ կ'ըսէ իւր ժամանակին Գրիստոնեաներուն. «մէքը (Հոգին սուրբ) ձեզ կենդանացուց» (Եփես. Բ. 1). այսինքն՝ Հոգին սուրբ բերաւ ձեզ ի մահուանէ ի կենսան: Եթէ Գրիստոնեայ ես, և եթէ ունիս կարողութիւն բարիք ընելու աշխարհի, և ունիս յոյս հանդերձելոյն համար, պատճառ այն է որ Հոգին սուրբ ծընած է դեք վերստին: Նմա պարտական ես քու վերստին ծննդեանդ համար, ինչպէս որ քու բնական ծննդեանդ համար պարտական ես քու ծնողացդ: Եթէ Հոգին սուրբ կը բերնակի ի քեզ, ունիս խաղաղութիւն և հնազանդութիւն առ Աստուած, սէր առ ընկերս, համբերութիւն և ուրիշ ամէն պիտանի չնորհք: Առանց Հոգւոյն սրբոյ ոչինչ ես, անով ունիս զօրութիւն: Եթէ այս ամէնը ճշմարտ է, ի՞նչ կայ այնպէս արժանի աղօթիւք խնդրելու ինչպէս Հոգւոյն սրբոյ պարգևը:

Գրիստոս կը պատուիրէ իւր աշակերտներուն երթալ բոլոր աշխարհք և քարոզել Աւետարանն ամէն աղբի (Մարկ. ԺԶ. 15): Բայց առանց առաջիկայութեան և զօրութեան Հոգւոյն սրբոյ Գրիստոսի բոլոր աշակերտներուն քարոզութիւնն անզոր է դըլխովին շարժելու զմարդիկ յապաշխարութիւն և ի հաւատս, ինչպէս որ շոգեշարժ մեքենան առանց շոգւոյ չէ կարող շարժել կառախումբը: Ահա շատ քարոզիչներու և շատ եկեղեցիներու անարդիւն մնալուն դաւանիքը: Ահա ճշմարիտ պատճառը թէ ընդէր այնպէս սակաւ կը դառնան ի Գրիստոս և կ'ընդունուին ի հաղորդութիւն եկեղեցւոյ: Չենք կարգար թէ առաքեալք անգամ դարձուցին միմիայն Հոգի մինչև Սուրբ Հոգին հեղաւ. բայց երբ Պետրոս լցեալ Հոգւով սըրբով առաւ զօրութիւն ի վերուստ, երեք հազար մարդ միանգամայն միով

քարոզութեամբ բերաւ ի Գրիստոս (Գործ. Բ. 41):

Առաքելոց պատուէրն առ նախնի Գրիստոնեայ էր, «Հոգիով լեցուեցէք» (Եփես. Ե. 18): Երկու մարմին չի կըրնար բռնել մի և նոյն միջոցը միանգամայն, ուստի եթէ մեր սիրտերը լցուած են Հոգւով սրբով, տեղ չի մնար աշխարհի զեղխութեանց և ցանկութեանց: Անատեն անհաւատութիւնը կը փախչի, ինչպէս ի ծագել առաւօտուն կը փախչի խաւարը: Անատեն կը ծաղկի ամէն չնորհք: Անատեն կը լեցուինք քաղցր գիտով առ ընկերս, մանաւանդ առ այնոսիկ որ կ'ապրին անաստուած և պիտի մեռնին անյոյս:

Այլ բնքէ, շատ անգամ այս դարմանագործ Հոգին, որմէ կախեալ կայ մեր հոգեւոր կեանքը, «արտմած» և «մարած» է Գրիստոնեայ կոչելոյ շատերուն սրտին մէջ և շատ եկեղեցիներու մէջ. «Իւր Հոգւոյն սրբոյ հակառակ կը կենաք» (Գործ. Է. 51): Այս ահաւոր ամբաստանութիւնը կրնայ ըլլալ ամէն Գրիստոնէի, ամէն հովուի և ամէն եկեղեցւոյ դէմ որ չի բերեր պըտուղ արժանի Աստուծոյ: Այսպիսի Գրիստոնեայք, այսպիսի եկեղեցիք, մարելով երկնային հօրը՝ կ'ըլլան սառույց դաշտ: Մի միայն հնարաւոր յոյս այսպիսի Գրիստոնէից և եկեղեցեաց համար է միւսանգամ հեղուծն Հոգւոյն սրբոյ: Եթէ կը փափաքինք ունենալ Հոգին սուրբ, խնդրելու ենք անոր ներկայութիւնը: Ամէն եկեղեցւոյ մէջ սակաւ թուով անձինք կարող են փոխել եկեղեցւոյն հոգեւոր վիճակը, եթէ ճշմարտութեամբ խոնարհեցունք զիրենք առաջի Աստուծոյ, և ջերմութեամբ խնդրեն անոր օրհնութիւնը: Երբ երկու կամ երեք ապաշխարող Գրիստոնեայք ծարաւելով Հոգւոյն սրբոյ կ'աղաղակեն առ նա, և իրենց սրտին մէջ տեղ կը պատրաստեն անոր, Հոգին սուրբ կը լսէ և կուգայ: Հոգւով սրբով լցուիլ է վայելել արթնութիւն: Գրիստոսի պարգևէն ետքը, Հոգւոյն սրբոյ այս պարգևն է հզօրագոյն, սրբագոյն և պատուականագոյն զոր կու տայ Աստուած: Գրիստոնեայ բարեկամք, այս պարգևը մօտ է ձեզ այսօր. չէ՞ք ուղեր ընդունել:

ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆ

1.

«Ան որ հաւատայ ու մկրտուի՝ պիտի փրկուի» (Մարկ. ԺԶ. 16):

Կը հաւատան ի Գրիստոս, եւ կը դաւանին այն հաւատքը մկրտութեամբ, ինչպէս կ'ըսէ Պօղոս (Հռոմ. Ժ. 10): «Վասն զի սրտով կը հաւատայ մէկը արդարանալու, ու բերնով կը խոտովանի փրկուելու»: Գրիստոս հաւատացեալն կը փափաքի դաւանել իւր հաւատքը Գրիստոսէ սահմանեալ կերպով, այսինքն՝ մկրտուելով. բայց եթէ յանկարծ մեռնի յառաջ քան զընդունելն զմկրտութիւն, կը փրկուի, ինչպէս պատահեցաւ խաչեալ առաքակին (Ղուկ. ԻԳ. 42): Գրուած է թէ՝ Ան որ չհաւատայ պիտի դատապարտուի, բայց գրուած չէ թէ՝ Ան որ չմկրտուի պիտի դատապարտուի: Իսկան պայման ի փրկութեան է ճշմարիտ եւ կենդանի հաւատք, այն հաւատք որ կու տայ մեղաւորին ծնանել յԱստուծոյ, կամ ինչեւ հաղորդ վերստին ծննդեան (Ս. Յովհ. Ե. 1.): Բայց վերստին համարն Մարկոսի թէ՝ Ան որ հաւատայ ու մկրտուի՝ պիտի փրկուի, կը վերաբերի անոնց միայն որ կարող են հաւատալ, ոչ թէ մանր մանկանք՝ որ չեն կարող հաւատալ: Գրեթէ այն խօսքը շարքելուր նաեւ տղայոց մկրտութիւնը, եւ ոչ այնու կը հասկցուի թէ մանր տղայք չեն կրնար փրկուիլ: Ուստի եթէ յիշեալ համարն, ինչպէս կը կարծեն ոմանք, կը ցուցնէ թէ տղայք չեն կարող մկրտուիլ, կը ցուցնէ նաեւ թէ չեն կարող փրկուիլ, քանզի որչափ յայտնի է այն խօսքն թէ մկրտութիւնն արտօնութիւն է հաւատացողին միայն, նոյնչափ յայտնի է թէ հաւատալն է պայման փրկուելու:

«Գրիստոս ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի, թէ որ մէկ մարդ մը նորէն ծնանի, չլինար Աստուծոյ թագաւորութիւնը տեսնել... թէ որ մէկ մարդ մը ջուրէն ու Հոգիէն ծնանի, չլինար Աստուծոյ թագաւորութիւնը տեսնել: Մարմինէն ծնածը մարմին է, ու Հոգիէն ծնածը հոգի է» (Յովհ. Գ. 3, 5, 6):

Հեթանոսութենէ դարձողք կ'ընդունուէին Հրէական եկեղեցին թափառուելով եւ մկրտուելով, եւ այսպէս ընդունուողներուն համար կ'ըսուէր թէ վերստին ծնան: Նիկիոյեան չիքցաւ հասկնալ թէ ինչպէս կ'ըսէր Յիսուս Հրէի մը համար թէ պարտէր վերստին ծնանիլ. ուստի Յիսուս ըսաւ անոր թէ, Հրէից մաքրութիւնը ջրով (զորս կ'անհարկեն «կերպ կերպ լուացման»), ըստ Յոյն բնագրին՝ մկրտութիւնը, որ երբ Թ. 10 համարին մէջ յիշուած է թուոց ԺԺ. 7-21 համարներուն մէջ նկարագրուած են), եւ հեթանոսութենէ դարձողներուն մարմնով մկրտութիւնը զոր վերստին ծնանել կը կոչէին Հրեայք, բաւական չէին ի փրկութիւն: Աստուծոյ թագաւորութիւնը մըտնելու համար բաւական չէ մարդոց արտաքին լուացումն միայն. մարդ պարտի ծնանել ոչ ի ջրոյ միայն, այլ եւ ի Հոգւոյ: Ի ջրոյ միայն ծնած մարդը կրնայ տակաւին ի մարմնոյ միայն ծնած ըլլալ. ուստի պարտի ծնանել նաեւ ի Հոգւոյ, այսինքն՝ պարտի ընծայեցուցանել Հոգւոյն պատուները, եւ ունենալ սրտի մաք-

րութիւն , եւ Աստուծոյ ծնածնեան
որբութիւնը : Բաղդ. Յովհ. Ա. 12, 15, Ա.
Յովհ. Բ. 29, Գ. 9, 10, Գ. 7, Գաղ. Ե.
17-24 :

« Պետրոս ըստ անոնց, Ապոլլոսեցիք,
ու ձեզմէ ամէն մէկը թող մկրտուի Յի-
սուս Քրիստոսի անունովը մեզաց թողու-
թեան համար , եւ Հոգւոյն Սրբոյ պար-
գեւը պիտի ընդունիք » (Գործ. Բ. 58) :
« Հիմա , ալ ինչ կ'ուզանաւ ելիր , մկրտ-
ուէ , եւ մեզքերդ լուս անոր անունը
կանչելով » (Գործ. Եփ. 16) : « Եւ Անա-
նիա դնաց ու ան տունը մտաւ , եւ ձեռ-
քերը անոր վրայ դնելով ըստ , Սաւուղ
եղբայր , Տէրը զիս խրկեց , ան Յիսուսը
որ ճամբուն մէջ քեզի երեւցաւ երբոր կու
գայիր , որպէս զի տեսութիւնդ ստանաւ ,
ու Հոգւով Սրբով լեցուիս : Եւ շուտ մը ա-
նոր աչքերէն թեփեալ պէս բաներ ին-
կան եւ խիղջ տեսաւ ու ելաւ մկրտուե-
ցաւ » (Գործ. Թ. 17, 18) : « Բանդի
դուք ամէնքդ որ Քրիստոսով մկրտուեցաք ,
Քրիստոսը վրանիդ հագած էք » (Գաղ.
Գ. 27) :

Այս համարները ի միասին կը մեկնենք,
քանզի միոյն մեկնութիւնը միանգամայն
միաներուն մեկնութիւնն է :

Առ Գաղատացիս թղթոյն Գ. 26 հա-
մարին մէջ Պօղոս կ'ըսէ . « Ամէնքդ ալ
Աստուծոյ որդիք էք՝ Քրիստոս Յիսուսի
վրայ եղած հաւատով : » Յաջորդ համա-
րին մէջ մկրտելու համար կ'ըսէ թէ զՔրիս-
տոս հաղած են : Այս համարին խմատն
եւ առ Հռոմայեցիս թղթոյն Ժ. 10 հա-
մարին խմատը նոյն են , քանզի վերջին
համարին մէջ կը կարգանք թէ էական
բանը սրտիւ հաւատաւն է , բայց արտա-
քուստ կամ հրապարակաւ դառնութիւն
եւս կը պահանջուի ի վերութիւն : Այն
որ իրօք պատճառ կ'ըլլայ թողութեան
մեզաց եւ սրբութեան միանալն է ընդ
Քրիստոսի ճշմարիտ փրկարար հաւատով :
Բաղդ. Հովհ. Ե. 1, Բ. 1, Եփես. Ա. 7,
Ա. Պետր. Ա. 2, Ա. Յովհ. Ա. 7 : Այս հա-
ւատքն ունի միշտ իրեն հետ կից ճշմարիտ
զղջումն եւ դարձ ի մեզաց առ Աստուծոյ :
Այս հաւատոյ եւ զղջման դառնութիւնը
մկրտութեամբ կ'ըլլայ : Զուրն է նաեւ մաք-
րութեան , ինչպէս կ'ըսէ Աստուծոյ Եղե-
կիելի (Լ. 2. 25) . « Եւ ձեր վրայ մաքուր
ջուր պիտի սրսկեմ , ու պիտի մաքրուիք : »
Ուստի , ի բաց լուսնալ զվեզ մկրտու-
թեամբ , ընդունել մեզաց թողութիւն ի
մկրտութեան , եւ այլ սոցին նման բանք,
յարմար են , եթէ սո միայն ըսել կ'ու-
զենք թէ ի մկրտութեան ունինք սոցի-
նալ մեզաց սրբութեան որ կը տրուի
ամէն հաւատացելոյ որ ճշմարտապէս ա-
պաշխարած է : Պետրոս կ'իմացունէ զայս
յայտնապէս , ըսելով , « Մկրտութիւնը
կ'ապրեցնէ » , եւ կը յաւելու թէ մկր-
տութեամբ կը հասկնայ « չէ թէ մարմի-
նին աղտը մէկդի ձգելը , հապա բարի
խղճմանքն վիայութիւնը առ Աստուծոյ » :
այսինքն , ոչ մարմնոյ լուսնոյն արտաքին
ձեւն , այլ առ Աստուծոյ սրտի նուիրումն
որ բաւական է կենդանի ընել : Ա. Պետր.
Գ. 21 : Մկրտութիւնը նաեւ կը նշանակէ
Հոգւոյն սրբոյ պարգեւը վերստին ծնա-
նելու , եւ պարգեւաւոր Հոգին կը կա-
տարէ լի բովանդակ իւր դործն անոնց
վրայ որ Պօղոսի պէս կ'ընդունին մկրտու-
թիւնն իրեն նշան Հոգւոյն սրբոյ ներքին
զարծոյն որ արդէն սկսած է անոնց սրտին
մէջ : Գործ. Ի. 15-16 համարներուն
մէջ կը պատմուի որ Անանիա Սաւուղի ,
այն է Պօղոսի , քով դնաց եւ ըստ անոր ,
« Ելիր , մկրտուէ ու մեզքերդ լուս » ,
խտտացաւ նաեւ որ Պօղոս պիտի ընդու-
նէր Հոգւոյն սրբոյ պարգեւաց լիութիւնն ,
իրեն արդիւնք հնազանդութեան Քրիս-
տոսի պատուիրանին : Բայց այս արդիւնք
չեն հետեւիր մկրտութենէ իրեն պատ-

ճառէ , քանզի մարդ մը կրնայ մկրտուիլ
եւ մնալ մեզաւոր առանց վերստին ծնած
եւ ընդունած ըլլալու մեզաց թողութիւն ,
ինչպէս տեսնուեցաւ թէ էր Սիմոն Մոգ-
յեւ մկրտութեան (Գործ. Բ. 18-25) :
Պօղոս արգարացած էր առաջի Աստուծոյ
եւ եղած էր հազարդ փրկութեան եւ Հոգ-
ւոյն սրբոյ պարգեւաց ի վայրկեան յորում
հաւատաց Քրիստոսի , եւ ընկալաւ զնա
իրեն փրկիչ իւր : Քանզի Քրիստոս զՊ-
ղոս յառաջ քան զմկրտութիւնն նորա կար-
գեց առաքեալ հեթանոսաց : Պօղոս այս
հրաւիրն ընդունելէն ետքը , գնաց Գա-
մատիս , մնաց հին երեք օրեր ի պահս եւ
յաղթօթ , յետոյ մկրտուեցաւ եւ իսկ եւ
իսկ սկսաւ քարոզել զՔրիստոս զոր դա-
ւանած էր իրեն Տէր մկրտութեամբ : Ո՛վ
կրնայ կարծել թէ Պօղոս Քրիստոսէ առա-
քեւական աշխատն ընդունելէ ետքն երեք
օր մնաց առանց թողութեան մեզաց , եւ ա-
ռանց ընդունելու զՀոգին սուրբ իւր Հոգ-
ւոյն մէջ : Մկրտութիւնն էր խորհրդաւոր
նշան անոր մեզաց լուսնոյն , բայց թո-
ղութեան եւ մաքրութեան գործը կա-
տարուած էր յառաջ քան զմկրտութիւնն ,
եթէ այս ուրացուի , կը հետեւի թէ Պ-
ղոս երեք օր էր առաքեալ Յիսուսի Քրիս-
տոսի , եւ միանգամայն էր իւր բոլոր
անցեալ մեզաց դատաւարութեան եւ
պղծութեան ներքեւ , ուստի եւ չէր դա-
ւակ Աստուծոյ եւ ժառանգ երկնից : Բաղդ.
Գործ. Ի. 2. 15-18, Թ. 7-18 :

Տեղադրել մը մէջ զոր նոր կարգացինք՝
ըսուած է թէ , բաց ի Կաւանդիտէ եւ
անոր բարեկամներէն , ինչպէս յիշուած է
Գործ. Ժ. 44-48 , « ուրիշ տեղ մը չի կայ
բոլոր Սուրբ դրոց մէջ թէ երբէք Սուրբ
Հոգին չնորհուեցաւ հաւատացեալի մը
կամ հաւատացելոյ իրենց մկրտուելէն
առաջ : » Թէ ինչ կը նշանակէ « Սուրբ
Հոգին չնորհուեցաւ , » չենք գիտեր .
գիտենք սակայն թէ Սուրբ Հոգին տրո-
ւեցաւ Պօղոսի եւ յառաջ բերաւ ի նմա
ապաշխարութիւն եւ հաւատք եւ դոր-
ծեց զնա յարմար կոչուելու առաքեալ
յառաջ քան զմկրտուել նորա : Միթէ
մկրտեալ էր Սիմոն ծերունին որ ունէր
Հոգին սուրբ եւ գնաց հոգւով ի տաճարն
տեսնել զմանուկն Յիսուս (Դուկ. Բ. 23-
27) : Եղեկիէլ մարգարէ մկրտեալ էր ,
մինչ Հոգին Աստուծոյ յաշխարհելով զնա
ի տեսնան՝ բերաւ Քաղդէսացւոց երկիրը
(Եղեկ. ԺԱ. 24) : Միթէ անգամայն չը
չընդունեցան Հոգւոյն սրբոյ չնորհքը , երբ
Յիսուս ըստ անոր , « Բու մեզքերդ քե-
զի ներուած են » (Մարկ. Բ. 5) : Մը-
կրտեալ էր անգամայն չը , Յիսուսի աշա-
կերտները կը մկրտէին Յովնանու մկր-
տութեամբ (Յովհ. Գ. 2) , բայց միթէ
գիտենք թէ Յիսուսի բոլոր աշակերտք
մկրտեալ էին : Անոնց երկուքն աշակերտ
էին Յովնանու , ուստի եւ հաւանակա-
նապէս մկրտեալ էին ի Յովնանէ (Յովհ.
Ա. 33-40) . բայց Յովնանու մկրտութիւ-
նը Քրիստոնէական մկրտութիւնն չէր , եւ
չենք գիտեր թէ նաեւ Պետրոս եւ այլք
մկրտեալ էին : Զիք ապացոյց թէ մետա-
սան առաքեալներէն ոք մկրտեալ էր յա-
նուն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն սրբոյ :
Հոգին սուրբ չնորհուեցաւ անոնց , թէ-
պէտ մկրտեալ չէին այնպէս ինչպէս ա-
ռին հրաման մատակարարել մկրտութիւն
բոլոր աղագոց մէջ յետ համարձման
Տեղան : Հոգւով սրբով մկրտութիւնը զոր
առին յետոյ՝ տրուած չէր անոնց ջրով
մկրտութեան հետ (Գործ. Ա. 5, Բ. 4) , եւ
ոչ մկրտութեան պատճառաւ :

ՐՈՒՍԻԱՅԷՆ ԿՐԹՆԱԿԱՆ ԼՈՒՐ
Նեստորական Աւետարանական մը որ
քանի մը տարիէ հետէ Բուսիոյ մէջ Սուրբ
գիրք կը վաճառէ եւ աւետարանչական
գործերով կը զբաղի , հետեւեալ տեղե-
կութիւնը կուտայ Աւետարանական Քրիս-

տոնէից վրայ որոց հանդիսած է Բեդր-
սուրկի մէջ եւ ուրիշ տեղեր :

Բուսիոյ մէջ Աւետարանական գործ ըս-
կաւ քանի մը տարի առաջ Լորտ Բատ-
դոք անուն Անգլիկացի բարեպաշտ աղնու-
կանի մը միջոցաւ , եւ հիմա յառաջ կը
տարուի պատուաւոր եւ հարուստ Բուսե-
րու ձեռք որոց գլուխն է Մր. Բաշքոֆ :
Նախորդ կայսեր օրով Մր. Բաշքոֆ աք-
սորուեցաւ Բուսիայէն վանդի ետանդով
ժողովներ կը գումարէր եւ Աւետարան
կը քարոզէր : Այս անձը հիմա դարձած է
ի Բուսիա , եւ ինչպէս առաջ , նոյնպէս
եւ հիմա մեծ ետանդով կ'աշխատի կրօնա-
կան արթնութիւն յառաջ բերել ամէն
կարգի մարդոց մէջ :

Վերոյիշեալ Նեստորական հովիւը (վան-
դի այն անձն հովիւ ընտրուած է Վոլկայ
գետին եղբրք բնակող Աւետարանական
Մալաքաներէն) այս ձեռք քանի մ'օր
Բեդրսուրկի անցուց Մր. Բաշքոֆի հետ :
Կը գրէ թէ հոն շատ ուրախալի ժողովներ
ունեցած են ի ներկայութեան 200 ան-
ձանց որոց իւր կէտն էին կանայք : Ասոնց-
մէ շատերը դեռ Բուսական եկեղեցւոյ
հետ կապակցութիւն ունին : Սակաւ ու-
մանք Տէրուական ընթերցոց յիշատակը
կը կատարեն իրենց մէջ : Կառավարութիւ-
նը նորէն միջամտած չէ անոնց գործոց :
Ասոնք ամսական կու տան քանի մը ա-
րանց եւ կանանց որ տունէ տուն կը
պտտին եւ Սուրբ գիրք եւ կրօնական
տետրակներ կը վաճառեն :

Նեստորական հովիւն անցեալ ամառ
պատահեցաւ Մր. Բաշքոֆի Բեդրսուրկ-
էն քիչ մը հեռու անոր տգարակին մէջ ,
ուր թոյլ տրուեցաւ անոր աղատութեամբ
եւ համարձակութեամբ Աւետարան քարո-
զել հարկաւոր Բուսաց : Այս գործա-
կիցք ի Քրիստոս մենէ աղօթք կը խնդրեն
որ Տէրն աւելի լայնցնէ Աւետարան քա-
րոզելու դուռն այն ընդարձակ երկրին
մէջ :

ԱՅԼԵԻ ԱՅԼԻՔ

Հնդկաստանի Անգլիկական կառավա-
րութիւնն 21 նշանաւոր անձերէ յանձնա-
թուով մը կազմած է Հնդկաստանի հա-
տարակ ժողովրդեան մէջ դատաւարակու-
թիւն ծաւալելու միջոցներու վրայ խոր-
հելու համար : Հատարակ դպրոցներ բա-
նալու եւ լաւ դատաւորներ պատրաստե-
լու համար աւելի օգնութիւն պիտի տըր-
ուի կառավարութեան կողմէն , նաեւ
աղջկանց դատաւարակութեան եւ դպրո-
ցական դատաւարակութեան պատրաստութեան
աւելի ուշադրութիւն պիտի ընծայուի :

Հնդկաստանի Անգլիկական կառավա-
րութիւնը հրաման ըրած է նաեւ ամէն
տարւոյ եկամուտն 1,500,000 լիւրա վար
դնել սոցիալ տարիներու համար , որ զըծ-
բախտաբար յաճախ կը պատահին այն երկ-
րին մէջ : Այնպիսի ընդարձակ երկրի մը մէջ,
ինչպէս է Հնդկաստան , հարկ եղած է
այսպիսի միջոցներ ձեռք առնուլ սոցիալ
աղետոյ դէմ : Օրհնեալ է երկրին որ ու-
նի խոհական եւ հեռատես կառավարու-
թիւն : Հնդկաստանի մէջ հատարակաց
օգտակար շինութեանց մեծ հոգ տար-
ուիլը նաեւ նախադրուածութեան միջոց է
ընդգէմ սոցիալ , եւ ունի կարեւոր աղբե-
ցութիւն երկրին առեւտուրն եւ հարստու-
թիւնն աւելցնելու :

Իրր երկրոտան տարի առաջ Անգլիոյ
մէջ ընկերութիւն մը կազմուեցաւ երկ-
րաշարի գրիւնը ի Պաղեստին , եւ այն
երկիրը լաւ մը չափել եւ քննել տալու ,
որպէսզի այն երկրին ամէն տեղերն , որ
յիշուած են հին պատմութեան եւ Սուրբ
գրոց մէջ , ստուգուի զիտցուին եթէ հնար
է : Ի խնդրոյ այս ընկերութեան Անգլի-
ական կառավարութիւնը թոյլ տուաւ զին-
ուորական երկրաչափերէն ումանց աշխա-

տիլ այս գործին մէջ : Երկրաչափ գործի
սկսան 1871ին , եւ 1877ին աւարտեցին
Պաղեստինի Յորդանանու արեւմտեան մա-
սին , այսինքն 6,040 քառակուսի մղոն
տեղւոյ քննութիւնը : Այս երկրաչափ
շատ յաջող եղած են իրենց գործին մէջ ,
եւ հիմա բազմաթիւ աշխարհացոյց տալի-
տակներով երեք հատար գիրք հրատարա-
կած են : Այս գործը մեծապէս պիտի
նպաստէ Սուրբ գիրքն եւ հին պատմա-
թիւնն յատակ հասկնալու :

Խումբ մ'Ամերիկացի երկրաչափք եւս
ժամանակէ մ'ի վեր կ'աշխատին նոյնպէս
չափելու եւ քննելու Յորդանանու արեւ-
մտեան կողմը գտնուած Պաղեստինի մասը :

Գաղաքական յանցանաց համար ձեր-
բակուեալ 22 անձանց դատը պիտի տես-
նուի մօտեւ Բեդրսուրկի մէջ , Ասոնք
կ'ամբաստանուին թէ մաս ունեցած են
տոտնեմէկ ոճիրներու մէջ , այսինքն
անցեալ չորս տարւոյ բոլոր քաղաքական
ոճիրներուն մէջ : Այս 22 անձինք յայտ-
նուեցան քանի մ'ամիս առաջ մեռնող կող-
տէնպէս անուն Հրեայ Նիկիթիոյ մը խոս-
տովանութիւններէն : Զերբապէս անձե-
րէն երեքը , Միխայիլով , Իրօնիքօ եւ Մո-
րոսով Էին անգամ Նիկիթիոյնը զոր-
ծաղիւր ժողովոյ , եւ Մորոսով էր նաեւ խմ-
բագիր Նիկիթիոյնը « Կամք ժողովրդեան »
կոչուած թերթին : Միխայիլով քեց կառն
յորում էին երկու մարդիկ որ սպաննեցին
Մէզէնձով զօրապետն , նաեւ էր անոնց-
մէ որ ջանացին օգն հանել Մորոսովի
մօտ երկաթուղին : Բանտարկեալներէն
ուրիշ մին է Պարոնիքով որ կրակ ըրաւ
Մէզէնձով զօրապետին ընկերին , այսինքն
Մաքարով քեցապետին վրայ : Բանտար-
կեալներէն ուրիշ մին է Քէլեպտոնիքով ,
որ էր ամէնէն մտերիմ օգնականն զաղտ-
նի ոստիկանութեան գլուխին , եւ գլ-
տէր Բուսիոյ մէջ գտնուած զաղտնի ոս-
տիկանաց բոլոր գաղտնիքը : Եւ այս ան-
ձը կը յայտնէր ամէն բան Նիկիթիոյնը
զործաղիւր մասնաժողովոյ անգամայն , Բան-
տարկեալներէն ուրիշ մէկն է Սուրանով ,
ժողովին զորաց հարկաւորապետն տեղակալ
մը , որ էր օգնական Նիկիթիոյնը զոր-
ծաղիւր մասնաժողովոյ : Ուրիշ բանտար-
կեալ մ'է Էմիլանով , որ մասնակից ե-
ղած էր Աղբեւանդը Բ. կայսեր սպանման
ի 1/15 մարտին : Այս անձանց դատաւորա-
նի տեղեկագիրը մօտեւս պիտի հրատա-
րակուի :

Անցեալ սեպ. ամսոյ մէջ կառավարու-
թիւնը ձերբակալ ըրաւ երեք մարդ եւ
մէկ կին որ կը հրատարակէին Նիկի-
թիոյնը « Աւա շրջան » կոչուած թերթն ,
եւ զրկուեցան յաջար : Սակայն այս օ-
րերս նոյն թերթին 15 էջ բազմապէս
ուրիշ մէկ օրինակն երեւան եղած է , եւ
կ'ըսէ թէ ցորչալի Բուսիոյ կառավարու-
թիւնը ինքզինք կը պահպանէ թեղանո-
թաց ահիւ եւ սարսափով , Նիկիթիոյնը ահ
եւ սարսափ յառաջ բերելու են անոր
ընդդիմանալու համար :

ՅԱՆԿԱՐԾԱԿԱՆ ՄՍՀ

Ներկայ ամսոյ 16/28ին ուրբաթ երեկոյ
ժամը 11ին գլուխ (Պարտիզակ) մէջ մի
ցաւալի տեսարան կը ներկայանար : Իւր
հինգ վեց հարիւր անձերէ բաղկացեալ յա-
ղարկաւորութեան թափոր մը երեք ման-
կանց մեռեալ մարմինները ի գերեզման կը
տանէր : Արդարեւ միշտ տխրատեսիլ է
ննջեցելոյ յաղարկաւորութեան հանդէսը ,
սակայն այս անգամ այս տեսարան կարի
իմն ձմեց իմ սիրտ : Այս մանկանց մահը
իրենց գետաթիթ հասակին մէջ անա-
կընկալ էր եւ յանկարծական Նախընթաց
օրն այն սոցիոյց մէկուն ծնողը իւր զու-
կին ձեռքը 20 փորա կու տայ վարժա-
պետին տալու իրեն շաբաթական , բայց
սոցան փոխանակ դպրոց երթալու , կ'եր-

Եւայ իւր մէկ քանի ընկերները կը դռնէ, եւ այն ստակով չամփչ կ'առնեն, եւ մէկ մասը փլած հին ու խաբլուղ տոն մը տալը ուրախութիւն ընելու կ'երթան։ Սակայն ինչպէս կ'ըլլայ, իրենց ընկերներէն մին դուրս կը հառնեն, եւ երբ նա շէնքէն դուրս կ'ելլէր, յանկարծ շէնքը մանկանց վրայ կը իջլի ահեղաճայն որոտմամբ։ Փշտտակաց տակէն 6 մանկուներ կը հանուին որոնց ամենէն մեծը 10-11, եւ ամենէն օղտիկը 6-7 տարեկան էր։ Մանկանց երեքը մեռեալ էին, եւ կ'ըսուի թէ երկուքին ալ ապրելուն յոյս չի կայ։

Ով ընթերցող բարեկամ, Տաճկական առած է թէ « Հէր զարար պիր էօյլւթ » : Ինէ զարար տիւքէնիր Ինէ էօյլւթ » : Միթէ այս արիածէն չե՞ք կրնար զործնական խրատներ առնուլ ։ Այսու ասթիւ խոհարարութիւն մի քանի գիտողութիւն ընկեր է զհամարձակիմ ։ Միքելլ ընթերցող, եթէ պատանի կամ մանուկ ես եւ ծնողաց խնամոց տակ, պարտիւ ամենայն յօժարութեամբ եւ սիրով հնազանդ լինել ծնողաց խրատաց եւ հրամանաց ։ Երկրորդ, եթէ ծնող ես, պէտք է գիտնաս թէ քու զաւակդ երբ առաւօտուն տունէն կ'ելլէ, զպրոջ կ'երթայ կամ թէ իւր ընկերաց հետ խաղալու պիտի երթայ ։ Երրորդ, ընթերցող իմ, եթէ ազգայաւետ, թաղական կամ սր եւ է կերպով հասարակութեան վերայ ազդեցութիւն ունեցող անձերէ ես, պէտք է գիտնաս թէ քու բնակած գիւղիդ կամ թաղիդ մէջ ալ այսպիսի խարխուլ չէ՞նքիր կը գտնուին, եւ, Աստուած մի արասցէ, կրնայ ըլլալ որ այն խարխուլ չէ՞նքիր յանգինկալու փշէնով ունաց մահ պատճառեն ։ Եթէ այսպիսի հաւանական վտանգներուն դէմ առնելու մասին ունեցած պարտաւորութիւնդ չի կատարելով անհոգ կը կենաս, քու կոշմանդ եւ պաշտօնիդ հակառակ վարուած կ'ըլլաս, զի ժողովուրդը քեզ հսկող կարգած է քաղաքական եւ ազգային օգտակար գործերու հոգ տանելու ։ Նաեւ ժողովուրդը պարտի թաղականաց օգտակար հրահանգներուն եւ խորհուրդներուն անտալ որ այսպիսի վտանգներ չը պատահին ։

Հ. ՅՈՒՍԷՆԻՄ

Հ. ՅՈՒՆԱԿԻՄ

4. U. VARIOLUSQUEBRI

ՆՇԱՆ ՃՇՄՆՈՒՑ ԲԱՐԵԿԱՄԻ

Այն մարդը զոր քու բարեկամիդ կը կու-
չես, ըսէ ինծի, քու նեղութեանդ ժա-
մբուուն մէջ քեզի կետ կուլնայ, հուսատար-
մութեամբ քեզ քու երեսիդ կը յանդիմա-
նէ այն գործքերուդ համար որոյ համար
ուրիշները ետեւէդ քեզ կը ծաղկուն ու կը
բամբասեն, կը համարձակի արդեօք քեզ
արշտպանել երբ զրպարտութեան մահա-
ցու դաղտնի նետերը դէպի վրադ կ'ուղ-
ղուին : Քեզմէ վերերուն եւ հարուստե-
րուն ընկերութեան մէջ քեզ նոյն անկեղ-
ծութեամբ կ'ընդունի, եւ նոյն բարեկա-
մական սիրովը քու հետ կը վարուի ինչ-
պէս կը վարուէր երբ հպարտութիւնը եւ
ունայնտիրութիւնը բարեկամութեան մէջ
չէին մտներ : Թէ որ դժբախտութիւնը եւ
ընչիցդ կտրուտը քեզ պարտաւորէ այն-
պէս ապրիլ որ առջի պէս չես կրնար ե-
րեւալ, կամ առջի պէս չես կրնար տա-
տաճեռնութեամբ ընդունիլ քու բարե-
կամներդ, տակաւին նա զինք երջանիկ կը
սեպէ քու հետ ընկերութիւն ընելով, եւ
քու հետք ունեցած անօգուտ հաղոր-
դակցութեանէն ինքզինք կամաց կամաց ետ
քաշուուն տեղ հաճութիւն կ'իմանայ քո
բարեկամիդ կոչուելու, եւ ուրախութեամբ
կ'օգնէ քեզի քու նեղութեանդ բռնի
տակը : Երբ հիւանդութիւնը քեզ պար-
տաւորէ աշխարհիս զուարճալի տեսարա-
նէն քաշուիլ, կու գայ քեզ տեսնել քու
առանձնութեանդ մէջ, եւ կը քանայ մը-
տիկութեան քու տրտմած եւ ցաւած սիր-

տըդ ։ Եւ վերջապէս երբ մահը ամէն
երկրաւոր կապերը կտրէ , նա արտասուք
կը թափէ՝ քու գերեզմանիդ վրայ . եւ
քու փոխադարձ բարեկամութեանդ յի-
շատակութիւնը իրեւ չկորսնցնելու գանձ
լիւ մտքին մէջ կը պահէ : Ան մարդը , որ
ամէն ասոնք չընէր , կարելի է որ քու
ընկերդ , քու չոգըծորդդ , քու մակրեցու-
ցիչդ ըլլայ . լայց հաւատա խօսքիս , ա-
նկա քու բարեկամդ չէ :

Վերայիշեալ խորհրդածութիւնը 1840ի Պիտանի գիտեւեաց Շտեմբարանի Բ. Հատորէն քաղելով յղեցի Զեյ, խնդրեւով որ հաճիք վերստին հրատարակել զայն :

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՏՕՆ-ԱԹՈՍԵԱՆ

Երգնկա

ԱԶՍՏՈՒԹԵԱՆ ՅՈՒՆԵՍԿՈՒՆ ՄԸ

Ի ՌԵՏՈՍԴՈՅ

Հայ Աւետարանականք Տաճկաստանի գրեթէ ամէն քաղաքի եւ գիւղի մէջ աղ-քատ եւ քիչուոր բլլալով իրենց հովուի կամ քարոյչին, դպրոցին եւ ժողովրդեան զանազան պիտոյքը հոգալու համար նե-ղութիւն կը կրեն, եւ թէ եւ բաւական մե-ծագումար օգնութիւններ կ'ընդունին Ա-մերիկացի Քրիտոնեաներէ, բայց տակա-ւին իրենց բաժին ինկած մասն ալ ամբող-ջապէս հատուցանելու կարող չեն, ուստի եւ չառ եկեղեցիք եւ ժողովուրդք պարտ-քի տակ կ'իյնան ։

Մեր ժողովուրդն ալ վերայլեաններուն կարգէն լինելով, 1870էն ի վեր հովուի, դպրոցի եւ ազգային տրոց համար գրեթէ յիսուն լրիւ պարտքի տակ էր, եւ այս ստակը հինգ եղբայրներ լիւս տուած էին ժողովրդեան: Եկեղեցին եւ ժողովուրդը կը նկատէր թէ այսպէս պարտքի տակ մնալը չարիք մ'էր եւ կրնար եկեղեցական եւ ժողովրդական մեծամեծ վընասներ, երկպառակութիւններ եւ դժուարութիւններ յարուցանել, եթէ ոչ ներկայիս գէթ ապագային մէջ: Արդ այս պարտուց խնդրոյն կարգադրութեան համար գրեթէ երկու ամիս շարունակ աշխատուելէ ետքը վերայլեալ եղբարք, որ առնելիք ունէին ժողովրդէն, 1882 յունվ. 3ին գումարեալ ազգային քաղաքական ժողովոյ ներկայանալով յայտարարեցին թէ ժողովրդեան վրայ իրենց ունեցած առնելիքներն կը բաշխեն եւ կը նուիրեն կատարեալ յօժարութեամբ: Ժողովն որ լիւսութեամբ ընդունեց այս յայտարարութիւնն եւ որոշեց մինչ ցվերջն դեկ. 1, 1881, ազգային եւ եկեղեցական հին հաշիւներու տումարները գոցել, եւ այսպիսի մեծ ցնծութիւն ժողովրդեան ծանուցուեցաւ հրապարակաւ թէ եղբարք իրաքանչիւրին պարտքերն չնորհուած եւ հին հաշիւներն գոցուած եւ մաքրուած են:

Հիմա ժողովուրդը պիտի Զանայ որ եղ-
բարք ժամանակին Հատուցանելով իրենց
տուրքերը անվճար մնացորդ չձգեն տա-
րեղյալուն :

Վերադիտելով կարգադրությունն Աւետա-
բերի միջոցաւ ի հրապարակ կը բերեմ սա-
նազատաւոր որ եթէ կան ժողովուրդներ
որ կը նեղուին առնելիքներու եւ պար-
տուց հին հայիւներով, հաճին վայրիկ մ'ու-
շադրութեան առնել մեր ժողովրդական
սոյն կարգադրութիւն :

ՄԻՀՐԱՆ

Ռուստուդույ, փետ. 15, 1882

ԱՏԱԼԱԳՈՒՄԻՆ ԴԱՄԱՅ

Առկեց իբր երեք ամիս առաջ հաջարա-
պետ մը խումբ մը գինուորններով եկաւ
այս կողմերն առաջակները ձերբակալելու:
Այս հաջարապետն երթալով Ագիէլի
կողմերն ուր Չէրքէշ գիւղեր շատ են,
քանի մը առաջոկ Չէրքէշներ ձեռք բե-
րաւ, եւ զանոնք չլթոյակալ բանտոր-
կեց: Ես որ մեծաւ մասամբ Չէրքէշնե-

բուն եւ գիւղացի Մահմետականներուն հետ
գործ ունիմ, եւ ընդհանրապէս խնամու-
քի չըջակաները կը գտնուիմ, հոն լսեցի
հազարապետին գործերն, եւ տեսայ որ
ամէն կողմի չար մարդիկ ահի եւ դողի
մէջ էին ։ Լուր տարածուեցաւ թէ հա-
զարապետն ամէն գիւղ պիտի այցելէր, եւ
վստահութեան արժանի անձերէ տեղե-
կութիւն պիտի առնէր այն գիւղի մէջ եւ
չըջակաները գտնուած կասկածելի ան-
ձանց վրայ ։ Շատ Ձերբէջներ զայս լսե-
լով իրենց Մահմետական դրացեաց եւ
այլոց գիւմեցին որ իրենց համար գէշ վը-
կայութիւն չտան, եւ անոնք որ յառա-
ջագոյն աւագակ էին, եզան գիւղացեաց
ընչից եւ անասնոց պահապան, զի մի գու-
ցէ ուրիշ գողեր գողնան, եւ յանցանքն ի-
րենց վրայ մնայ . այսպէս սպառնովու-
թիւն տիրեց գիւղերու մէջ ։ Ստիպյն հա-
զարապետը չգիւտցուիր ինչ պատճառաւ
Պոլիս գնաց կամ կանչուեցաւ ։ Խեղճ գիւ-
ղացին անկեղտոյց կըստասէր թէ իրեն ա-
զատտարը պիտի գար, բայց ի դերեւ ե-
լաւ անոնց յայտը, քանզի բաւական ժա-
մանակ անցելէ ետքն ոչ հազարապետն
եկաւ, ոչ ալ լուր կայ անոր գալուտեան
նկատմամբ, եւ աւագակ Ձերբէջները հի-
մա քաջալերուած են երեսան ելլելու ։ Ես
գիտեմ քանի մը Ձերբէջներ որոնք, երբ
հազարապետն այս կողմերն էր, սուտ հի-
մանք ձեւանալով պառկած էին, ատենք
սցժմ ելան իրենց անկողիններին, եւ ըս-
կսան դարձեալ իրենց նախնի առետու-
րին ։ Գիւղացին որ կը կարծէր թէ քանի
մը տարիներէ ի վեր արձակած աղաղակ-
ներն եւ ողբոց ձայները լսելի եղած էին,
հիմա յուսահատիլ սկսած է, քանզի
աւագակութիւնը կը շարունակուի առելի
քան յառաջագոյն ։ Այս միջոցիս մէկ ու-
րիշ լուր մը տարածուեցաւ թէ Պրուսայի
կռտակալ Ահմէտ Վէֆիգ փաշա բարե-
կարգութիւններ կատարել պիտի գայ ։
Այս կռտակալին վեհ անունն չառ վախ-
ցան չարագործք, եւ սուտ հիւանդները,
որ մէկ քանի օրէ ի վեր ոտք ելած էին,
նորէն մտան իրենց անկողինները ծանր
հիւանդներ ձեւանալով, եւ ուրիշներ ձը-
գեցին աւագակութիւնը ։ Գիտեմ Ձերբէջ
մը որ անտառին մէջ երեք անասուն գը-
տած էր տառնց հովուի, եւ մէկին միւսին
հարցումներ ընելով անասնոց տէրը գը-
տաւ եւ յանձնեց ։ Եթէ ուրիշ ատեն ըլ-
լար, այն Ձերբէջն ոչ միայն երեք այլեւ
տասներեք անասուն ալ կրնար կուլ տալ ։
Գիւղացիք մեծ վախ ունին որ թիէ այս
անգամ ալ Ձերբէջներուն վախը պարտա-
կելէ, անոնք առելի համարձակութիւն
պիտի գտնեն, եւ անտառն յետին չար
քան գառաջինն պիտի ըլլայ ։

Ա. ՄՆԱՅԱԿԱՆ ՄԵԼԳՈՆԵԱՆ

Ատաբաղյան, փետ. 1/12, 1882

«ՀԱՒԱՏՔԸ ԿՈՐԾԱՆԵՑԻՔ»

Այսպէս կ'ըսեն Լուսաորդայանք ա-
հաճանքեր եւ ուրիշ անձինք Յողընակա-
նաց համար, զի ասանք աւելորդա-
պաշտօնէանց գէմ յաղքելով մեքփելի
ըրին զանոնք : Բաց ասի հաստաքը կըր-
ծանք և թէ յինքն :

Կենդանի աստուածողաչառութիւնն է «անծը . . . ամէն կերպ պղծութենէն մաքրել եւ սրբութիւնը կատարելագործել Աստուծոյ գախովը», «Տէրոյը փառքը որպէս թէ հայեցիլի մը տեսնելով, նոյն պատկերին նորոգուիլ . . . Տէրոյը Հոգիին», «Հաւատարմով քաղել եւ չէ թէ երեւութով»: Արարեւ երեւութով չը քաղել մարդոս արարածանայ եւ հեշտարարութեան հակառակ է, եւ այս է աւելորդապաշտութեանց ծագման գլխաւոր պատճառն: Բայց երեւցած բաներով խրճին պահանջումները լեցնել հակառակ է եւ արգելք կենդանի աստուածալաւութեան: Ատոր ցաալի օրինակները տեսնուեցան անցեալ դարուց մը Բրիտանոնական կրօնին պարզութիւնը խանգարուե-

ի՛նն ի վեր, ևս զեւս կը տեսնուին ՝ Ուստի
Հոգեւոր կ'ինաց զարդացումն արգելող
եւ զմարդիկ հեշտափրկութեան մուտնու
սովորութիւնները մերժելը բնելը Հաւատա-
քը կործանելէ ՝ «Թէ որ ձեռնաքէ կը զայ-
թակդեցնէ զբեզ, կտրէ զանկիս» ։

Գործեալ, աւելորդապաշտութիւնք որդէն չէն կրնար լուսաւորութեան առջեւ կենալ, եւ երբ անոնց «չքաւոր սկզբունք» ըլլալն կը հասկցուի, անոնց պատճառաւ ճշմարիտ հաւատքն ալ կրնայ քննաւիլ մտնել երբ մէկը քանի մը ճշմարիտ հաւատուած բանեկու տնէկմն ըլլալը կը հասկընայ, գտանգի մէջ կ'ըլլայ էական ճշշմարտութեանց վրայ ալ կոտկածելու Պապական կղերը փորձաւորութեամբ հասկնալով զայս կ'ըսէ, «Գրտութեան ծայրը անհաւատութիւն է»: Արդ, մինչ ոչ կրնանք եւ ոչ կ'ողջենք արգիլել գրտութիւնը, գէթ անոր համար սովորաւորաւ չենք վերցնել կրօնքէն անէկմն եւ աւելորդ բաները: Մասնաւորապէս որ անհաւատութիւնն արդէն իր թուեալոր ղէներքը կը գործածէ հաւատքի գէւ, եւ զիւրաւ ոյրտի չքնաթ մեզ մեր թոյլ կողմն, եթէ մայր «չքաւոր սկզբունք» նկատուին մասն Դրիստոնէութեան: Վատարայ երբ Բողոքականք Սուրբ գրքց լուսով կը հերքեն զանոնք, տար ծառին բոլորաւիքն անոր տնումն արգելադ բաներն վերցնել չէ, որ ծառն աղատութեամբ աճի: Ասով հաւատքը կը կործանեն, թէ կը շինեն: «Բարեկամին տուած վերքերն հաւատարիմ են»:

Արդեօք կղերը խառար դարուց մէջ յեկեղեցին մտած այն ճկներէն եւ աւելորդապաշտութիւններէն յսկոյ մը անդամ չփոխելովը վտանգաւոր ընթացք բռնած է՞ : Անոնցմէ չափին Սուրբ գրաց հսկառակ լինեն կրնայ խմանալ ամէն ոք որ քիչ չափ Սուրբ գրաց լայն տաած է : Շատ զիրին է խմանալ թէ անբնական է որ սրբոց հոգիներն ըմպին կամ իրենց այցելութեան կայան ընեն լիճեր , աղբիւրներ , այրեր եւ բլուրներ , թէ խաչեր եւ պատկերներ չեն կրնար երկրպագելի լինել , թէ պատանդներով չկրնար «հօրն չիմանիլ» եւ «թողութիւն մեղաց լինիլ» կենդանեաց եւ մեռելոց , եւ թէ աղօթքներով «Հին եւ նոր նշնեցեալք» չեն կրնար «ընդ արդարոն դատուիլ» : Եթէ այսպիսի բաներ հաւատարմութիւն , խաբարայ սիրտ պիտի ապահովէ քարոզ մեղաց մէջ շարունակելու : Նաեւ մինչ Սուրբ գիրքը կ'ըսէ , «Ինքը (Յիսուս) կենդանի է միշտ բարեխօս ըլլալու» (Եբր. Է. 25) եւ «մեր տկարութեանց կարեկից» է , «ուստի համարձակութեամբ մօտենանք շնորհաց տթոսի» (Եբր. Գ. 15, 16) , դժուար չէ խմանալ թէ ուղիղ չէ տրիչ բարեխօսութիւններու գիմել : Արդ , այսօր քիչ չափ Սուրբ գրաց լայն տաածը եւ անհաւատից խորհուրդներէն չփոխող չայն վտանգի մէջ է՞ կարծելու թէ կրօնքն կղերին ալ քով յարգ չունի , եւ այս պատճառաւ է որ կղերը կրօնական սխալմանց հոգ չընեն : Արդէն Պոլսի երթիվ եկողներէ շատեր կ'ըսեն , «Կրօնքի խօսքն աս տեղերս կը լսուի , Պոլսի ոչ լրացիր եւ ոչ մարդ կը խօսի կրօնքի մաս , հոն միայն 'դիտութիւն , դատարաց' կը լսուի» : Այս վիճակիս մէջ կղերին անհոգութիւնը պատճառ չաօր մարդուն անհաւատ ըլլալու : Այսպէս Սուրբ գրաց լայն « կենաց հոտ » ըլլալու տեղ չըլլար «մահաւան հոտ» , եւ չկատարուիր այն խօսքը , թէ «դուք ոչ մտանկ եւ եւ որց մտանքն չաօք թող մտանկ» :

Նաեւ ազգիւս արգոյ կըլըք կ'ըսեն, «Ժողովրդոց մտքերը ձեր պղտորեւուն պատճառաւ մեր իրաւունքները վերցան» : Ասոր ալ պատասխանը ձիւդ այն է զոր վերն ըլնըք, այսինքն թէ գիտութիւնն տրդէն այն պղտորամեներն պիտի ընէր : Բաղդասկանութիւնը ոչ այլ ինչ է բացց եթէ արդիւնք գիտութեան : Երբ արեան մէջ ապականութիւն մուտ դառնէ, բնութիւնը ինքինի մարմնոյն վրայ վէրքեր կը պատճառէ : Անոր դարմանն է բժիշկին գիմել եւ անոր տուած կանոններուն համեմատ զործել : Թող ժողովուրդը առաջնորդուի «Լստատէտ արօտներու» եւ «Կենդանի ջուրերու», կենաց բանին, անուի, « աղկի վերակացութիւն ընող հօրէցները կրկին պատուոյ արժանի պիտի ուսպուին» :

ԿԱՐԱՊԵՏ ԿԻՒԼՕՂԼԵԱՆ

 $U_{\text{eff}}/2$

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Փետ. 16 ըստ Յուն. և փետ. 28 ըստ Լատ. 1882

ԲՈՒՄԻՈՅ ԱՅԺԱՄՈՒ ՎԵՃԱԿԸ

Բարեկից երեւելի հանգեաներէն մին իւր փետ. 3/15 թուոյն մէջ կը հրատարակէ վերալիշեալ վերնագրով յօդուած մը, որ կ'ըսուի թէ գրուած է երեւելի Բուս. քաղաքագէտէն մը : Յօդուածագիրը կ'ըսէ թէ Բուսիոյ բարձրագոյն կարգի մարդերէն ոմանք ընդունած են այլեւայլ նոր եւ օտար դադարաւորներ նկատմամբ ժողովրդեան վիճակին բարեփոխման եւ կառավարութեան վարչական ձեւին, դադարաւորներ որ չեն յարմարի Բուսիոյ, եւ որոյ նկատմամբ բնաւ տեղեկութիւն չունին ժողովրդեան մեծագոյն մասը : Բուսիոյ ժողովուրդն իրենց կարողութենէն վեր տրոց ներքեւ կը ձեռնին մեծաշուք արքունիքի մը ծախքը հատուցանելու : Երկաթուղիներ չինուած են հասարակ ճամբաներ եւ ջրանցքներ չինուելէ առաջ, համառօտիւ մեծ աններդաշնակութիւն կայ անբնական կերպով յառաջ բերուած խաղ քաղաքակրթութեան եւ ազգին ընդհանուր զարգացման մէջտեղ : Նաեւ այս միջոցին մէջ ընկերավարութիւնը մուտ գտած է ժողովրդեան ստորին կարգերէն մէկ մասին մէջ : Իրաց այս վիճակին մէջ, ըստ տեսութեան յօդուածագիրին, գրուած կործանումէ պահպանելու միակ դարմանն է դառնալ բուն ազգային զգացմանց, սովորութեանց եւ աւանդութեանց, ոչ թէ անշարժ մնալ յայն, այլ հաստատել նոր քաղաքակրթութիւն մը որ համաձայն ըլլայ այն զգացմանց : Յօդուածագիրը կ'ըսէ որ Բուսիոյ ոչ բացարձակ միապետի մը հրամանաւ եւ ոչ ազգային ընդհանուր ժողովոյ մը միջոցաւ կառավարուի : Երկրորդ դեռ ազգային ընդհանուր ժողովէ մը օգուտ քաղելու գործի մէջ չէ : Նաեւ Բուսիոյ զգուշանալու է պատերազմ ընելէ ուրիշ ազգեր ազատելու համար, քանզի Բուսիոյ միջոցաւ ազատուած ազգեր յետոյ թշնամի կ'ըլլան անոր, ինչպէս եղած են Յոյնք եւ Բուսիոյ միջոց, եւ ինչպէս կը վախճայ թէ պիտի ըլլան Սերուիացիք եւ Պուլկարք : Բուսիոյ Եւրոպայի գործոց չխառնուելով, ինք իւր զարգացման նայելու է : Անտոնէն դիւրաւ կրնայ դաշնակցութիւն հաստատել ուրիշ տէրութեանց հետ, քանզի ուրիշ տէրութիւնք հարկաւ կ'ուզեն դաշնակից ըլլալ զօրաւորին հետ : Վերջապէս յօդուածագիրը հաստատուն հաւատք կը ցուցնէ թէ Ալեքսանդր Բ., որ արքայապետ է եւ բուն Բուսիացոյ զգացումներ ունի, եւ կ'առաջնորդուի պայծառ եւ մաքուր Բեւեռական աստղին որ իւր քովն է (կրնն), պիտի ցուցնէ թէ կարող է ազատել գրուած :

ՍԵԼՊԻ ՀՐԱՄԱՆԱՍԱՐԸ

Սելպի հրամանատարն անցեալ երկուշաբթի կէս գիշերուան ատենները մեռաւ, եւ հիւղարկութի օր թաղուեցաւ : Ինքզին հրամանատարին դանկը վերէն վար հինգ մատ, եւ մէկ կողմէն միւս կողմը քանի մը մատ ձեղքուած էր, եւ երկու ձեղքերուն իրարու միացած տեղը ոսկրի կտոր մը մտած էր ուղեղին մէջ : Այս ոսկրի կտորը հանուեցաւ, բայց ի զուր : Ալպանիացին Սելպի հրամանատարին ետեւէ կողմէն կացինով զարկաւ անոր գլուխուն, մինչ նա եւ կրննֆէլ հրամանատարը կը ջանային ամէն կերպով ցուցնել Ալպանիացեաց թէ անոնց մնաւ ընկելու գլուխուրդութիւն բնաւ չունէին : Անգղիացի հրամանատարը եթէ հասկցած ըլլային Ալպանիացեաց միտքը, մէկ վայրկեանի մէջ կրնային սպաննել զանոնք իրենց հրացաններով : Այս քով եւ ազնուասիրտ հրամանատարին մահը մեծ տխրութեամբ ընդունուած է հասարակութեան սիրտը : Սելպի դեռ երկատարդ էր, եւ թողած է մանկամարդ կին մը եւ երեք մանր զաւակներ : Կրնն Անգղիայէն ճամբայ ելած

էր ամուսնիւ տեսնելու, բայց կարող չեղաւ Կ. պոլսի հասնել ամուսնացն թաղմանէն առաջ : Ալպանիացեաց դատը պիտի տեսնուի Կ. պոլսոյ մէջ :

Հեւանք Հերալտ այս աթիւր յօդուած մը գրելով կ'ըսէ թէ վեց տարւոյ մէջ երկու հիւպատոս սպանուեցան (Թեսաղոնիկէի մէջ), անիւզ միւսինար մը (Մր. Բարսեղ) մեռցուեցաւ, Բուսիացի դեղագետ մը (Գուլմէրոյ) շան պէս զարնուեցաւ, պատուաւոր Անգղիացոյ մը (Մր. Պրենէս) կողորդը կարուեցաւ եւ խեղճ մահուանէ մազապուր զերծաւ, երկու Անգղիացիք (հարկաւոր Սինկ եւ Մր. Սուգըր) լեռները տարուեցան աւազակներէ, եւ գրեթէ իրենց ծանրութեամբ ոսկւոյ փրկանք հաղկեալ աղաւաղեցան, եւ հիմա Անգղիոյ ծովային սպաներէն նշանաւոր անձ մը մեծ վայրագութեամբ ըստպանուեցաւ : Այսպիսի դէպքեր օտարականաց վրայ տխուր տպաւորութիւն կ'ընեն նկատմամբ երկրին վիճակին :

Մարդասպանութեան առջեւն անուելու միակ ճամբան է ըստ արժանւոյն եւ շուտ պատժել մարդասպանները : Աստուած ըստեւ նոյոյ. « Ով որ մարդու արիւն թափէ, իր արիւնն ալ մարդէ պիտի թափուի » : Չորս հազար տարիներ անցան յորմէ հետէ այս խօսքն ըսուեցաւ, եւ մինչեւ այսօր աշխարհ ուրիշ ազգու միջոց մը գտած չէ մարդասպանութիւնն արգելելու :

ՆԵՐՔԵՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ զինուորական գործոց պաշտօնարանը պայմանագիր մը կնքած է Նորտընֆիլտ կոչուած թընդանօթի ընկերութեան գործակատարին հետ ծովապետի դէմ դնելու համար գործածուած թնդանօթէն 150 հատ, եւ դաշտային միջոցներով կոչուած տեսակէն 50 հատ թնդանօթ գնելու համար : Այս թնդանօթք պիտի յանձնուին յառաջիկայ գարուն : Միջոցաւ օգ տեսակ մը թնդանօթ է որ շատ բերան ունի, եւ բաւական ատեն շարունակ զնգոտներ կ'արձակէ :

Կ'ըսուի թէ մեծ տէրութեանց դեսպանը քաջալերութիւն տուած են Բ. Գրան կատարել միջոցաւ մարդութեան մէջ բարեկարգութիւնները զորս առաջարկած է Պէրդրամ Էֆէնդի :

Մօտերս Կ. պոլսոյ մէջ պատահած հրդեհները մեծաւ մասամբ յառաջ եկած են կաղի լամպներու շրջելէն եւ ասոր նման ուրիշ անգուշակութիւններէ, ուստի ոստիկանութեան տեսչութիւնը կ'ազգարարէ ժողովրդեան այսպիսի անգուշակութիւններ չընել :

Հայտար փառայի եւ Նիկոմիդիոյ երկաթուղւոյ վարձակալաց փոխանորդը Հեւանք Հերալտի նամակ մը գրելով կ'ըսէ թէ յիշեալ երկաթուղւոյ վարձակալը քանի մ'աւախ առաջ կ'առաջարկէր զի մեկով թողութեան խնդրեցին երկաթուղւոյ գիծն երկնցնելու, եւ անոնց առաջարկութիւնն ընդունուելով ձեռնհաս պաշտօնարարներէն կայսերական պալատը զրկուեցաւ Վեհ. Սուլթանին վաւերացման համար, բայց մինչեւ ցարք իրատէ ելած չէ : Իրատէի յապաղելուն պատճառաւ երկաթուղւոյ ընկերութիւնը կ'որդեղնուի իւր գործն յառաջ տանելէ, երկաթուղին երկարելու համար պատրաստուած գրամազուլը պարագայ կը մնայ, եւ աղքատ գաղթականք եւ այլք անթոթութենէ կը մեռնին այն տեղերն որոց մէջն պիտի երկնցուէր երկաթուղին :

Ալեքոյ փառայի եւ Սրեւելեան Բուսիոյ նահանգային ժողովոյ մէջտեղ վճեցուած է նկատմամբ երկու օտարական պաշտօնատարներու, զորս Ալեքոյ փառայ կ'ուզէ գործածել իւրաքանչիւրը տարեկան 50,000 ֆրանք թողալով : Նահանգային ժողովը կը պնդէ թէ նահանգը կարող է հատուցանել այն պաշտօնատարաց թողակները, եւ Ալեքոյ փառայ կը պնդէ թէ այնպիսի երկու անձինք հարկաւոր են : Սակայն վերջապէս Ալեքոյ փառայ պիտի զիջանի տնտարակոյս ժողովոյ որոշման :

Առանայի պաշտօնական լրագրին նայելով Ալեքոյ փառայ թողութեան ստացած է զինուորական նախապատրաստական դպրոց մը հաստատել Առանայի մէջ : Ալեքոյ փառայ տեղւոյն բնակիչները հրաւիրած է մասնակից ըլլալ դպրոցին ծախսը, եւ այս նպատակաւ ինք տընած է 20 լիրա :

Այս շարժումն թուրքերէն Աւետա-

բերի մէջ կայ երկար նամակ մը Գաղա-տիոյ քարոզիչ Պատ. Մ. Վարդանեանէ : Պատ. Մ. Վարդանեան ստակ բաշխելու համար մօտերս իսթանուս գացած ըլլալով թէ՛ Գաղատիոյ եւ թէ՛ իսթանուսի սովետաց վրայ ընդարձակ տեղեկութիւն կուտայ : Զգուշաւոր քննութիւն եղած է, եւ իսթանուսի մէջ միայն օգնութեան կարօտ 1,600 հոգի գտնուած է : Ասոնց 400ն են որս, այլի եւ ուրիշ խոշորներ որ պիտի խնամուին Պատ. Վարդանեանի զրկուած ստակով : Իսթանուսի շրջակայ թուրք գիւղերէն ութ հոգի անօթութենէ մեռած են 12 օրուան մէջ :

Ա. Յ. Ե. Ե. Ա. Յ. Բ.

Կ. պոլսոյ Գաղաթիւն դեսպանը, Մ. Դիւսայ, Լոնտոնի դեսպան, եւ Նոյայի մարքիզ Կ. պոլսոյ Գաղաթիւն դեսպան կարգուած է : Նաեւ Գուլմուսի Գաղաթիւն դեսպանը, Մ. Բուսըն, Վալիկիդոնի դեսպան կարգուած է : Կառավարութեան հրամանաւ Կէօքի Էֆէնդի քննած է Բուսիոյ երկաթուղւոյ ընկերութեան տրուած արտօնութեան պայմաններն, եւ տեղեկագրած է թէ ըստ պայմանաց արտօնութեան երկաթուղւոյ ընկերութիւնը պարտի տարուէ տարի հատուցանել կառավարութեան 8,000 ֆրանք առ իւրաքանչիւր հազարամէր : Հիմա չի նոր կուտակալ, Հաճի Իզէթ փառայ, Մեքէէ հասնելով մեծ ուրախութեամբ ընդունուած է ժողովուրդէն : Կ'ըսուի թէ վեց մեծ տէրութիւնք պիտի միանան Եւրոպայի խնդրոյն նկատմամբ, եւ պիտի պահանջեն որ ներկայ վիճակը պահպանուի, այսինքն ներկայ եւեւմտական կարգադրութիւնը մնան, Սուէզի ջրանցքն անբաժարելի պահուի, եւ Եւրոպոս պահէ իւր ներկայ ինքնավարութիւնը : Փետ. 3/15 թուականաւ Գահրիէէն գործնուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ պաշտօնեաց կը խորհին ազգու միջոցներ ձեռք առնելու բոլորովին արգելելու գերեզմանութիւնը : Բուսիոյ կառավարութիւնը Պուլկարիական կառավարութիւնէն պահանջած է հատուցանել այն ծախքը զոր Բուսիոյ ըրած է խաղաղութեան հաստատուելէն ետքը Պուլկարիոյ մէջ պահելու համար Բուսիական բանակը : Պահանջուած գումարն է 28,000,000 ֆրանք : Բիշ մ'առնեն առաջ Բուսիոյ նոյնպիսի պահանջումը ըրած էր նաեւ Արեւելեան Բուսիոյ մէջ : Լարիսայի մէջ նոր հրատարակուի սկսած Յունարկի լրագիրը կ'ըսէ թէ այն կողմերու արջառաց մէջ հիւանդութիւն մ'երեւան ելած է, եւ մեծ կուրուստ կը սպառնայ : Բարիկի հարուստ սեղանաւորներն մին ծանուցած է թէ պատրաստ է իւր ծախքը խուսելու մը աստեղագետ զրկել Վերին եգիպտոս դիմելու արեգակնային աստղը խառնուումն որ պիտի ըլլայ հոն մայիսի 5/17ին : Գաղիոյ կեդրոնական մասին մէջ վեց գիւղի բուրբոթը շատ գայլեր երեւան ելած են, եւ 15-20 մարդ խածած են : Գաղիոյ կառավարութիւնը 6-18 ֆրանք պարգեւ կուտայ այն մարդուն որ գայլ մը կը ըսպաննէ : Նաեւ խուրդը մեծ փետոս տընած են Գաղիոյ քանի մը կողմերը : Անգղիոյ ազգային ժողովը քանիցս մերժած է ընդունել իրեն երեսփոխան Պրատտոյ անուն անառնուածք : Նիւ Եւրոքի եւ Լոնտոնի մէջ փորձեր կ'ըլլան նոր մեքենայի մը որ կը բանի ձեռնած օդով, եւ կրնայ ձիւ կամ շոգեշարժ գործիքի տեղ գործածուիլ փողոցի կառքեր շարժելու : Սոֆիա Պէրնիս անուն Բուսիոյ Նիկիիոյ կին մը, որ ժամանակ մ'առաջ գաղաւթ էր քանի տարի Սիւրբիոյ մէջ շղթայակալ աշխատութեան դատաւարատուած էր, մօտերս յաջողած է փախչիլ ձինքերա : Բուսիոյ կառավարութեան հրամանաւ Սեդուլէֆ զօրապետը դարձած է Բուսիոյ : Սեդուլէֆի Բուսիոյ կանչուելուն պատճառը սա է որ զօրապետն իւր ատենախօսութիւններով վատացուած է Գերմանիոյ եւ Աւստրիոյ կառավարութիւններէ : Գուլմուսի առնուած վերջին լուրերուն նայելով յիշեալ նահանգէն 100,000 բնակիչք կ'ուզեն գաղթել Բուսիոյ հոգը, ինչպէս յայտնի է Գուլմուսի մօտերս Չինաստանի թողուեցաւ Բուսիոյ կողմէն : Միացեալ նահանգաց ազգային ժողովը նախագահէն տեղեկութիւն խնդրած է Պարսկաստան գտնուած Ամերիկացի միսիոնարաց ապահովութեան նկատմամբ, եւ հարցուցած է թէ արդեօք յարմար չէ Ամերիկեան դեսպան մը

զրկել ի Պարսկաստան : Չինաստանցիք կը խորհին այս տարի երկաթուղի մը չինել Բէքիէն ի Դինիէն :

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Լրագիր մը որ Գաղաթիոյ մէջ կը հրատարակուի, կ'ըսէ թէ Աւստրիացոյ զինուորական գործողութիւններն յիշեալ նահանգին մէջ ընդհանրապէս յաջողութեամբ պատկուած են, եւ թէ նահանգը գրեթէ խաղաղած է : Աւստրիացիք ամբողջուած են կարեւոր զէրքեր : Բուր Պոնիա, նաեւ Հերսէքի հիւսիսային եւ կեդրոնական կողմերը հանդարտ են : Յայտնի չէ թէ ապստամբք միտք ունին զինաթափ ըլլալու, կամ պատրաստութիւններ կ'ընեն նոր կռիւներու համար : Այս միջոցին սակայն Աւստրիական զօրաց ընդհանուր հրամանատարը պաշտօնապէս յայտարարած է թէ ապստամբութեան ընդարձակուած ըլլալուն համար հարկ եղած է իրեն օգնական զօրաց սպանել : Նաեւ Պոնիա սէրայէն լուր կը տրուի թէ շատ Բուս պաշտօնականներ կը միտան ապստամբաց : Հետ : Մօտերս կրցայ մ'երաւ թէ Հերսէքի ապստամբք Գոնիճա առնելով այրեցին : Այս զրոյցն հիմա կը հերքուի : Ապստամբք փոքր գիւղ մը միայն այրած են :

Քանի մը շաբաթ առաջ իւր 500 Հրեայք որ Բուսիոյէն փախած էին, Լիվորուէն շոգեհաւ նստան Ամերիկա երթալու : Մինչ ատեն ճամբան էին, Յիւրաթէֆիա քաղաքին քաղաքապետը հանգանակութիւն մը բացաւ այն Հրեաները հոգալու մինչեւ որ տեղ մը հաստատուին : Քանի մը շաբաթուան մէջ իւր 2,600 Հրեայ հասած են Ամերիկա Հրէից մէկ խումբը պիտի հաստատուի Լուիզիանա նահանգին վերաբերեալ կղզւոյ մը մէջ :

ՎԵՐՁԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Անգղիացի հրամանատարաց վրայ յարձակող Ալպանիացի հովիւներէն հինգ հոգի Կ. պոլսի բերուած են : Վեհ. Սուլթանը հրաման Երած է որ փութով տեսնուի այս Ալպանիացեաց դատաւորան :

Հեռագիրք կը ծանուցանեն թէ Եգիպտոսի ներկայ պաշտօնէից մէջտեղ անհամաձայնութիւն կայ : Կարելի է թէ Արապի պէյ առաջին պաշտօնեայ ըլլայ : Երեւելաց ժողովը զինուորական կուսակցութեան ազգացութեան ներքեւ է :

Պուլկիէն Լոնտոն Թայմի քաղաքում հեռագիր մը կ'ըսէ թէ շատ մը Բուս կառավարներ կը հասնին ի Պուլկարիա : Զրոյց կայ թէ Ամենապետեան մասնախումբեր կը խորհին խաղաղութիւն յարուցանել թեօղանիկէի նահանգին մէջ : Պուլկարիոյ մէջ Ամենապետեան կեդրոնական մասնախումբը Գուլմուս ժողոված է, եւ ճիւղեր հաստատած է Պուլկարիոյ այլեւայլ կողմերը :

Քանի մը մեկ Նիկիիոյներու դատը Բեքրապուրի մէջ գաղանի կերպով տեսնուի սկսաւ փետ. 9/21 ին :

Բեքրապուրի լրագիրներէն մին կ'ըսէ թէ Բուսիոյ կառավարութիւնը հարկաւոր միջոցներ ձեռք առած է մեծ պաշտօնատարաց քաղաքական գործոց խառնուելն արգելելու :

Սերուիոյ ելեւմտից պաշտօնեայն, որ Բարիկ կը գտնուի, Նիւ Եւրք Հերալտ լրագրին թղթակցին հետ տեսնուելով ըսած է թէ Սերուիացիք կ'ուզեն ոչ Աւստրիացի ըլլալ եւ ոչ Բուս, այլ կը փախանային մնալ Սերուիացի : Յիշեալ պաշտօնեայն ըսած է նաեւ որ ինք չկարծեր թէ մօտերս պատերազմ ըլլայ Աւստրիոյ եւ Բուսիոյ մէջտեղ, բայց եթէ այսպիսի պատերազմ ըլլայ, Սերուիացիք Աւստրիոյ դաշնակից պիտի ըլլան :

ԱՐՏԱՔԻՆ ԳԻՆԵՐԸ

Փետ. 15/27, 1882			
Գոնստիտ	12.19	Բուս, երկ. բաժինը 48	
ԳՐԱՄԻ, Օսմ. իրան 100էն			
Մէքիսիկ	108. 3	Բուսիոյ բոլ	90.40
Թիւաթրամ	890	Նարդէն	87.25
Մէքիսիկ	205	Գրիմից	51.20
Պէշիկ	210	Անգլ. լիրա	140.22
Ալթըլը	427.40	Մանիք Եղմադրամ	8.92

Ամերիկայի միսիոնարաց ընկերութեան կողմէն Խալապիւր Չ. Բ. Կրին

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒԳՈՒԼԻՍ

ՑԱՊՐԱՌԻԹԻՆ ԱՐԱՄԵՆԸ
Չազմագնար, Յակոբեան խան, Թիւ 12.